

Ifjabb
Tom kapitány

TANÁRI SEGÉDANYAG

1. kötet: Egyedül az űrben

BABILON

Tanári segédanyag az Ifjabb Tom kapitány 1. Egyedül az űrben című könyv játékos feldolgozásához

Ajánlott korosztály: 4. osztály

Cél:

- A történet sokoldalú feldolgozása,
- az értő olvasás, szövegértés, nyelvhelyesség fejlesztése,
- a világúrral kapcsolatos ismeretek és szókincs bővítése,
- a kifejező- és fogalmazási készség fejlesztése.
- a szociális készségek fejlesztése.

A segédanyag elméleti, játékos és kreatív modulokból áll. A modulok önállóan vagy projektnap/projektdélután keretében is elvégezhetők. A feladatok között egyénileg, párban és csoportmunkában megoldhatók is vannak.

Az ikonok jelentése:

– egyéni munka

– páros munka

– csoportos munka

Jó játékot kívánunk!

Babilon Kiadó

Ráhangelódás

 Játsszatok szóláncot a világűrhez és az űrkutatáshoz kapcsolódó szavakkal. Alakítsatok csapatokat, és 3 perc alatt írjatok minél több szót, ami az űrhez és az űrutazáshoz kapcsolódik! A szavak alapján beszélgetetek a világúrról és a regényről.

I. MODUL

Szövegértés, értő olvasás, helyesírás

 Töltsétek ki a könyv adatlapját!

A sorozat címe: _____

A kötet címe: _____

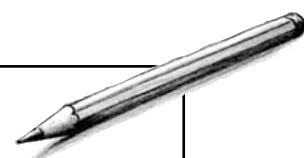
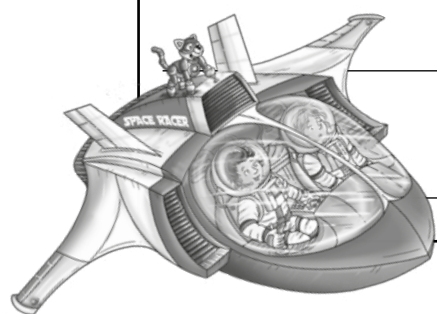
Az író neve: _____

Az illusztrátor neve: _____

Oldalszám: _____ Fejezetek száma: _____

A történet helyszínei: _____

Főszereplők: _____

Hogyan követték egymást időrendben az események? Írjátok le sorban a hozzájuk tartozó betűket, és olvassátok össze őket!

M Tom és Stella megéheznek, és átlegeznek az étkezőmodulba.

E Tom és Stella teleszkóppal megfigyelnek egy burkolatdarabkát az űrben.

Ú A Marsra telepített üvegházba meteorit csapódik, Tom kapitánynak sürgősen oda kell repülnie.

É Vécépucolás, a szemét összeszedése, edzés.

SZ Tom és Stella módosítják a Space Camp-1 pályáját, hogy elkerüljék az ütközést.

T Stella biztonsági kábele kikapcsolódik az űrsétán.

R Tom és Stella kipillantanak az űrállomás domború ablakán, és megpillantják a Földet.

Megfejtés:

--	--	--	--	--	--	--	--

Igaz-hamis

Színezzétek ki az igaz állítások előtti csillagokat! Keressétek meg, hol van ezekről szó a könyvben! Írjátok a vonalra az oldalszámot!

- ☆ Tom és Stella jó barátok, már óvodába is együtt jártak. _____
- ☆ Az űrállomáson a gyerekek távoktatásban kapcsolódtak be az iskolai órákba. _____
- ☆ Az űrállomás 400 km-es távolságra keringett a Föld körül. _____
- ☆ Tom apjának űrhajója egy óriási banánra emlékeztet. _____
- ☆ A Space Camp-1 százszor gyorsabb, mint egy versenyautó. _____
- ☆ A Space Camp-1 veszélybe kerül, mert földönkívüliek támadják meg. _____
- ☆ Az űreszközöknek állandóan kerülgetniük kell az űrszemetet. _____
- ☆ Spécinek is kell űrruha az űrsétához. _____
- ☆ Az űrállomáson nincs erőmű, mert túl nehéz lenne, szolárvitorla termeli az energiát. _____

Csillagközi helyesírás

Melyik a helyes? Írjátok le helyesen!

mars Mars _____

röpálya röppálya _____

irányító fúvóka irányítófúvóka _____

hulladéklerakó huladéklerakó _____

lassul lasul _____

vákuum vákum _____

bojgó bolygó _____

akumlátor akkumulátor _____

tizedmásodperc tízedmásodperc _____

edzés edzés _____

szisszen sziszen _____

légszilip lég zsilip _____

Nemzetközi űrállomás nemzetközi űrállomás _____

Válasszatok egyet a szavak közül, és írjátok vele egy mondatot!

_____

_____

_____

Úrszótár

Írjátok le az ellentétét a felsorolt szavaknak! Pl. bátor - gyáva

nyugodt

---

okos

óvatos

---

megbízható

---

meggondolatlan

---

talpraesett

---

kétkézes

---

gyakorlatias

---

lelkes

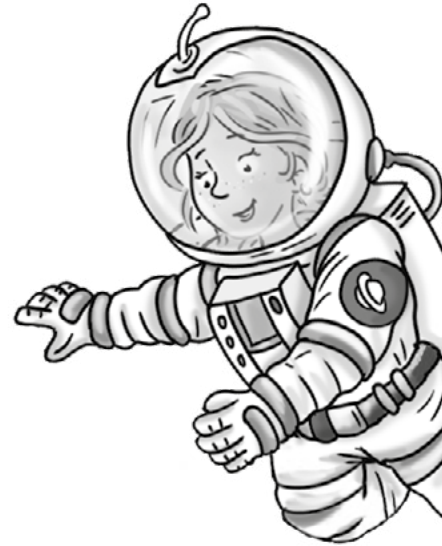
---

lusta

---

figyelmetlen

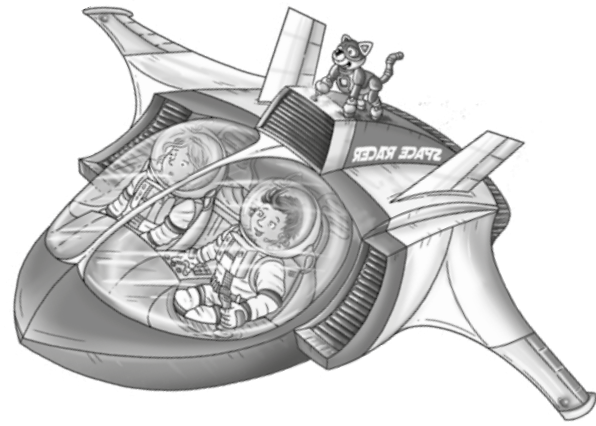

Válogassátok ki azokat a jelzőket, amelyek Tomra és amelyek Stellára illenek! Beszéljétek meg, hogy miért ezeket a szavakat választottátok, és keressetek hozzájuk részleteket a könyvből!

Gondoljátok végig, hogy ezek közül melyek illenek rátok is.

Űrkvíz

Karikázzátok be a helyes választ!

1. Mi az orbitális pálya?

- a) A Föld körüli keringési pálya
- b) Bolygók körüli keringési pálya
- c) Óriási keringési pálya

2. Hány perc alatt kerüli meg a Space Camp–1 a Földet?

- a) 90 perc
- b) 30 perc
- c) 60 perc

3. Miből áll az űrszemét?

- a) Az űrhajókból kidobott tárgyakból
- b) Űrbeli törmelékekből
- c) Csavarokból, burkolatdarabkákból, kábelekből – amiket a műholdak és rakéták hagynak maguk után

4. Mikor küldték fel az első műholdat az űrbe?

- a) 1957
- b) 1958
- c) 1969

5. Miért van minden rögzítve az űrállomáson?

- a) Mert mindennek megvan a helye.
- b) Mert a súlytalanság miatt a tárgyak ellebegnek, és könnyen rossz helyen köthetnek ki.
- c) Mert az űrhajósok rendetlenek.

6. Mit eszik Spéci?

- a) Olajat szív fel.
- b) Levest szürcsöl.
- c) Árammal tölti fel magát.

7. Miért kell naponta edzeniük az űrhajósoknak?

- a) Azért, hogy jól nézzenek ki.
- b) Azért, hogy ne sorvadjanak el az izmaik a súlytalanságban.
- c) Azért, mert nincs más dolguk.

8. Mire való a szolárvitorla?

- a) Elektromos energiává alakítja a Nap fényét.
- b) Meghajtja az űrhajót.
- c) Fékezi az űrhajót.

II. MODUL

Játékos-mozgásos feladatok

Centrifuga

Álljatok párba és simizzetek! Keresztben fogjátok meg egymás kezét jó szorosan, és forogjatok körbe! Mit éreztek? Keressétek meg a könyvben azt a jelenséget, amelyikhez hasonlít a simizés!

Űrfogócska

Alakítsatok két csoportot: űrutazók és űrkalózok. Az űrkalózok lebegjenek szabadon – azaz futkossanak összevissza. Jelöljétek ki egy területet, ahol játszotok. Az űrkalózok legyenek felannyian, mint az űrutazók. Az űrutazók próbáljanak meg egyenesen átjutni a tér egyik oldaláról a másikra az űrkalózok között, anélkül, hogy ütköznének.

Élőkép

A helyesírási feladatban a csapatok által írt mondatokat dobjátok be egy dobozba/sapkába, és egymás után minden csapat húzza ki a mondatokat. Az így kapott véletlen történeteket mutassátok be élőképpen.

III. MODUL

Kreatív feladatok

Világűrfal

Készítsetek közösen világűrfalat az osztályteremben a könyv alapján, saját tervezésű űrjárművekkel, űrszeméttel, űrsétán lévő űrhajósokkal, csillagokkal, bolygókkal! Különbféle technikákat használjatok: fessetek, rajzoljatok, színezzetek, kollázsoljatok!

Űrjárművek

Tervezzetek saját űrjárművet, fessétek le, vagy készítsétek el a modelljét újrahasznosítható anyagokból!

Világűr-terepasztal

Készítsetek kisebb csoportokban világűr-terepasztalt a könyv alapján, saját tervezésű űrjárművekkel, űrszeméttel, űrsétán lévő űrhajósokkal, csillagokkal, bolygókkal! Különbféle technikákat használjatok: hajtogassatok, modellezzetek újrahasznosítható anyagokkal! A csoportok által készített terepasztalokat össze is állíthatjátok egy nagy galaxissá.

Világúrtársas

A könyv alapján készítsetek társasjátékot. Fessétek meg a játéktáblát, saját tervezésű járművekkel, bolygókkal, csillagokkal és 30-40 mezővel. A játékmezők egy része legyen akadály, pl. napszél, űrszemét, megválaszolható kérdés a könyv alapján. Az akadályokból készíthettek akár egy pakli saját tervezésű kártyát, amelyből húzni kell.

Megoldások

➔ Igaz-hamis állítások

- Tom és Stella jó barátok, már óvodába is együtt jártak. (I) – (9. old.)
- Az űrállomáson a gyerekek távoktatásban kapcsolódtak be az iskolai órákba. (H) – a szülei tanították őket (10. old.)
- Az űrállomás 400 km-es távolságra keringett a Föld körül. (I) – (13. old.)
- Tom apjának űrhajója egy óriási banánra emlékeztet. (H) – (13. old. óriási golyóstollra)
- A Space Camp–1 százszor gyorsabb, mint egy versenyautó. (I) – 16. old.)
- A Space Camp–1 veszélybe kerül, mert földönkívüliek támadják meg. (H – 18. old.)
- Az űreszközöknek állandóan kerülgetniük kell az űrszemetet. (I) (24. old.)
- Edzés nélkül a súlytalanság állapotában leépülnének az űrhajósok izmai. (I) (32. old.)
- Spécinek is kell űrruha az űrsétához. (H) (42. old.)
- Az űrállomáson nincs erőmű, mert túl nehéz lenne, szolárvitorla termeli az energiát. (I) (55. old.)

➔ Kvíz

1 b), 2a), 3c), 4a), 5b), 6c), 7b), 8a